

ความรู้ ความคิดเห็น และผลที่เกิดขึ้นจาก การบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

วารสารวิชาชีพบัญชี ปีที่ 2 ฉบับที่ 5 (ธันวาคม 2549) หน้า 47-63

ผศ.เยาวรักษ์ สุขวิบูลย์

สาขาวิชาบัญชีการเงิน

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

พระราชบัญญัติการบัญชี พุทธศักราช 2482 เป็นกฎหมายว่าด้วยการบัญชีฉบับแรก ประกาศ ใช้เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2482 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการบางประเภทให้เป็นไปโดยมีระเบียบอันดี ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเภทของกิจการที่ต้องจัดทำบัญชี โดยพระราชบัญญัติการบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2496

ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 การค้าและการอุตสาหกรรมได้เจริญเติบโตเป็นอย่างมาก การจัดทำบัญชีเพื่อรายงานข้อมูลทางการเงินมีความจำเป็นมากขึ้น คณะปฏิวัติซึ่งปกครองประเทศอยู่ขณะนั้นได้ยกเลิกพระราชบัญญัติการบัญชีดังกล่าว และออกเป็นประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 (ปว285) แทนเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 และใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 จนถึง พ.ศ. 2543 จึงถูกยกเลิก เนื่องจาก ปว285 ได้ถูกใช้บังคับมาเป็นเวลานานทำให้มีหลักการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีหลายประการไม่สอดคล้องกับความ

ก้าวหน้าทางการบัญชี และการจัดทำบัญชีในปัจจุบัน รวมทั้งไม่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติที่เป็นสากล ทำให้จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไข ปรับปรุง และเสนอ “พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543” มาแทน ปว285 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เป็นต้นไป

สำหรับกฎหมายว่าด้วยการสอบบัญชีนั้น เริ่มจากปี พ.ศ. 2496 ได้มีการร่างกฎหมายชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติ นักบัญชี พ.ศ. 2496” และได้มีการแก้ไขชื่อใหม่เป็น “ร่างพระราชบัญญัติ ผู้ชำนาญบัญชี” และเปลี่ยนเป็นชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี” ในเวลาต่อมา และประกาศใช้เป็นกฎหมายเรียกว่า “พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505” (พ.ร.บ. ผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2505 ตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. 2547 จึงถูกยกเลิก เนื่องจากได้ใช้บังคับมานาน ทำให้มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานของวิชาชีพที่เป็นสากล ซึ่งต้องพัฒนาก้าวหน้าไปตามความเจริญ และการขยายตัวของเศรษฐกิจ การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณา เห็นสมควรแก้ไขปรับปรุง และเสนอ “พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547” (พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547) มาแทน พ.ร.บ. ผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 (ตามกฎหมายหลักถูกยกเลิกโดย พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แต่กฎกระทรวงข้อบังคับ และประกาศใช้บังคับจนกว่าจะมีกฎหมายลำดับรองในเรื่องเดียวกันต่อไป พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ประกาศใช้) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป

ในส่วนของสถาบันวิชาชีพทางการบัญชีในประเทศไทยนั้น ได้เกิดขึ้นจากความร่วมมือของนักบัญชีจัดตั้งสมาคมนักบัญชีแห่งประเทศไทยขึ้นเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2491 ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีของอนุญาตแห่งประเทศไทย (The Institute of

Certified Accountants and Auditors of Thailand) ตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา จนถึงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2548 สมาชิกสมาคมฯ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้เลิกสมาคมฯ และโอนกิจการทั้งหมดของสมาชิวิชาชีพบัญชีที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยมีศาสตราจารย์เกษรี ภูมิศักดิ์ เป็นนายกสมาคมฯ ในขณะนั้น เป็นประธานสภาวิชาชีพบัญชีคนแรกของประเทศไทยตามที่ใหม่เรียกว่า ได้ลงมติเป็นเอกฉันท์เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2548

ในขณะนี้การประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี และการประกอบวิชาชีพด้านรับบัญชี ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของสภาฯ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 มาตรา 9 ภาควิชาที่บังคับกับบัญชีหมวด 5 การควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี และหมวด 6 การควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชี ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมทั้งข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี และประกาศต่างๆ ของสภาวิชาชีพบัญชี เช่น ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ประกาศคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี และประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ตลอดจนประกาศต่างๆ ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อจะได้ปฏิบัติตามให้ถูกต้องต่อไป

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน พบว่ามีปัญหาหลายประการ ดังนี้

1. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นจำนวนมากที่ยังสับสนเกี่ยวกับการแจ้งเป็นผู้ทำบัญชีกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และการสมัครเป็นสมาชิกหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
2. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้รับผลกระทบจากการชำระค่าบำรุงสมาชิก ค่าธรรมเนียมรายปี และการจัดให้มีหลักประกันเพื่อประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม

3. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับการทำงานของสภาวิชาชีพบัญชีที่มีหน้าที่เสริมสร้างความรู้ ความสำนึกในหน้าที่ และพัฒนาวิชาชีพบัญชีให้ครอบคลุมทุกๆ ด้านภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับความรู้ และความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อประโยชน์โดยรวมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกระดับ และส่งเสริมความเป็นเอกภาพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยมีสภาวิชาชีพบัญชีเป็นศูนย์กลางและเป็นองค์กรที่ส่งเสริมความสามัคคี และผดุงเกียรติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อันจะส่งผลถึงความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
3. เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
4. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ศึกษาในระดับความรู้ และความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

2. **ขอบเขตด้านประชากร** ศึกษาผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเฉพาะกลุ่มผู้สอบบัญชี และกลุ่มผู้ทำบัญชี

3. **ขอบเขตด้านเวลา** ทำการศึกษาระยะเดือน กุมภาพันธ์-ตุลาคม พ.ศ. 2549

สมมติฐานการวิจัย

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกันในขึ้นอยู่กับเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประเภทกิจการ

ข้อจำกัดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้เฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมในวันประชุมใหญ่สามัญสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประจำปี พ.ศ. 2549 วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2549 ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ ริชมาร์เก็ต กรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์

ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และข้อมูลต่างๆ ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้รับหรือรวบรวมสะสมไว้

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและทัศนคติของแต่ละบุคคล ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นบุคคล กลุ่มคน หรือสถานการณ์ โดยความคิดเห็นนี้อาจจะเป็นไปในทางเดียวกันหรือตรงกันข้ามก็ได้

ประชากร

กลุ่มประชากร คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (Accounting Professionals) จำนวนทั้งสิ้น 77,591 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 31 มกราคม 2549) โดยเก็บข้อมูลในวันประชุมใหญ่สามัญสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประจำปี พ.ศ. 2549 เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2549 ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ รัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีผู้มาเข้าร่วมประชุมประมาณ 2,800 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ร้อยละ 5 โดยใช้หลักการของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + (e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05

แทนค่า

$$n = \frac{77,591}{1 + 77,591(.05)^2}$$

$$= 398$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับ 398 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นตัวแปรได้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

1.1 เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

- เพศชาย
- เพศหญิง

1.2 อายุ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

- อายุน้อยกว่า 30 ปี
- อายุระหว่าง 31-40 ปี
- อายุระหว่าง 41-50 ปี
- อายุระหว่าง 51-60 ปี

1.3 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

- ปริญญาโท

1.4 รายได้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

- ต่ำกว่า 20,000 บาท
- สูงกว่า 20,000 บาท

1.5 ประเภทกิจการ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ

- ธนาคารและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์
- สำนักงานรับทำบัญชีและต่อภาษีรถยนต์
- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและราชการ
- ธุรกิจอุตสาหกรรม
- อื่นๆ (บริษัทเอกชน)

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

2.1 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

พ.ศ. 2547

2.2 ความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

พ.ศ. 2547

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิด

(Close-End Question) แบบให้เลือกตอบหนึ่งคำตอบ

● อาจหลายคำตอบและแบบให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

โดยแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นแบบประเมินค่า กำหนด

เป็น 5 ระดับดังนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ปานกลาง

ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และแบ่งแบบสอบถาม

ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้

และประเภทกิจการ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี

พ.ศ. 2547

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี

พ.ศ. 2547

ส่วนที่ 4 ผลที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ

วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น

1. การให้คะแนนแบบวัดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดไว้ดังนี้

1.1 การให้คะแนน ถ้าตอบถูก ให้ 1 คะแนน
ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ระดับการให้คะแนน	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ปานกลาง	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

การกำหนดค่าระดับความคิดเห็น

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

ช่วงคะแนน	ระดับความคิดเห็น
1.00-2.33	ต่ำ
2.34-3.67	ปานกลาง
3.68-5.00	สูง

การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น

1. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีเพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

2. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีอายุต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

1.2 การกำหนดค่าระดับความรู้

- ถ้าได้คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

ถือว่ามีความรู้มาก

- ถ้าได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 50

ถือว่ามีความรู้

2. การให้คะแนนแบบวัดความเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดไว้ดังนี้

3. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

4. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีรายได้ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

5. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประเภทกิจการต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

6. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีเพศต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

7. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีอายุต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

8. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

9. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

10. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประเภทกิจการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

11. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ต่างกัน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ได้แยกการเก็บข้อมูลเป็น 2 แบบดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้แบบสอบถามปลายปิด (Close-End Question)

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทความหรือข้อเขียนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และวิชาชีพบัญชีจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด มาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งคำนวณค่าสถิติในกรณีวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และผลที่เกิดขึ้นจากการใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ตามเกณฑ์การให้คะแนน

3. การทดสอบค่า T-Test สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปร 2 กลุ่ม (Two Independent Samples T-Test) ถ้าผลการทดสอบได้ค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้ (Sig.) น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (α) แสดงว่าจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก

4. ค่า F-test ใช้ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าผลการทดสอบได้ค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้ (Sig.) น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (α) แสดงว่าจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก ถ้าพบว่ามี ความแตกต่าง จะทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ (Multiple Comparison) ด้วยวิธี Least Significance Difference (LSD)

5. ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ยอมรับต่ำสุดที่ระดับ $\alpha = 0.05$ หรือระดับความเชื่อมั่น 95%

การคำนวณค่าสถิติ

การคำนวณค่าสถิติแสดงได้ดังนี้

1. ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}} \times 100$$

2. ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$$\sum fx = \text{ผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนนนั้น}$$

$$n = \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{x})^2}{(n - 1)}}$$

- เมื่อ S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n = ค่าของข้อมูลแต่ละตัว
 \bar{X} = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 n = จำนวนข้อมูลทั้งหมด
 f = ความถี่ของข้อมูลแต่ละชั้น

4. ค่าความเชื่อมั่น

$$\alpha = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

- เมื่อ α = ดัชนีความเที่ยงของแบบสอบถาม หรือสัมประสิทธิ์แอลฟา
 K = ค่าของข้อมูลแต่ละตัว
 S_i^2 = ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
 S^2 = ความแปรปรวนที่ได้จากแบบสอบถาม ทั้งฉบับของ คนทั้งหมดที่ตอบ แบบสอบถาม

สรุปผลการศึกษา

จากการสอบถามผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ทำบัญชี (Bookkeepers) และกลุ่มผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountants : CPA หรือ Auditors) สรุปผลการศึกษาดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากกว่าครึ่งหนึ่งมีระดับการศึกษาปริญญาตรี ด้านประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี โดยทำงานในฐานะผู้ทำบัญชี ประเภท

กิจการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานอยู่ คือ กิจการอุตสาหกรรม มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท

ในส่วนของกรรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับทราบข่าวสารจากการอบรมสัมมนา รองลงมาเป็นการรับทราบจากเว็บไซต์ของสภาวิชาชีพบัญชี และข่าวสารวิชาชีพของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

ผลการศึกษาคำตอบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แสดงในตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 (N = 400)

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
มาก	230	57.5
น้อย	170	42.5
รวม	400	100.0

ผลการศึกษาคำตอบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งมีความรู้อยู่ในระดับมาก ในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด คือ ประเด็นความรู้ข้อที่ 30 เกี่ยวกับ “ผู้ใดลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี โดยมีได้เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ถ้าทำผิดหรือฝ่าฝืนจะมีโทษทั้งจำทั้งปรับ จนถึงการเพิกถอนใบอนุญาต ส่วนความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุด คือ ประเด็นความรู้ข้อที่ 13 เกี่ยวกับ “ประธานกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านต่างๆ ให้มาจากการแต่งตั้ง

โดยที่ประชุมคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี” ซึ่งแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนจากข้อกำหนด รองลงมาตอบผิดในประเด็นความรู้ข้อที่ 21 เกี่ยวกับผู้ทำ

บัญชีที่จะขึ้นทะเบียนสภาวิชาชีพได้ ต้องพ้นโทษจรรยาบรรณ มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ที่ไม่ถูกต้อง ในประเด็นดังกล่าว

ตารางที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

ข้อความ	จำนวน (ร้อยละ) (n = 400)	
	ถูก	ผิด
1. มาตรฐานการบัญชีมีผลบังคับใช้ทันทีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ใช้	33 (8.3)	367 (91.7)
2. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด	349 (87.2)	51 (12.8)
3. ผู้ทำบัญชีที่เป็นสมาชิกหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีจะทำบัญชีเป็นภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศก็ได้	140 (35.0)	260 (65.0)
4. การที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรายงานการสอบบัญชี โดยระบุข้อความว่า ตนไม่รับผิดชอบในผลการตรวจสอบ เพราะเหตุที่ตนไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนตามมาตรฐานการสอบบัญชี ไม่ถือว่าเป็นการประพฤติดังจรรยาบรรณ	203 (50.8)	197 (49.2)
5. กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสอบบัญชี พ.ศ. 2505 มีผลบังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ในเรื่องเดียวกันออกใช้บังคับ	257 (64.2)	143 (35.8)
6. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีจะกำหนดให้มาตรฐานการบัญชีที่ใช้กันแพร่หลาย ในปัจจุบัน เป็นมาตรฐานการบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ไปพลางก่อนได้	202 (50.5)	198 (49.5)
7. สภาวิชาชีพบัญชี มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนวิชาชีพบัญชี	349 (87.2)	51 (12.8)
8. ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกสามัญมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงเป็นองค์ประชุม	69 (17.3)	331 (82.7)
9. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ต้องจัดทำมาตรฐานการบัญชีเป็นภาษาไทย	297 (74.2)	103 (25.8)
10. คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี สามารถทำการสอบสวนและเสนอผลการพิจารณา เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีคำสั่งให้นายกสภาวิชาชีพบัญชี และกรรมการพ้นจากตำแหน่ง	174 (43.5)	226 (56.5)
11. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ขึ้นทะเบียนใด ซึ่งถูกลงโทษประพฤติดังจรรยาบรรณ (คือ พักหรือระงับก่อน) แต่ยังคงทำการประกอบวิชาชีพบัญชีในระหว่างนั้น ต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ	280 (70.0)	120 (30.0)

ข้อความ	ถูก	ผิด
12. ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม ให้นิติบุคคลซึ่งผู้สอบบัญชีนั้นสังกัดอยู่ร่วมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม	210 190	(52.5) (47.5)
13. ประธานกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านต่างๆ ให้มาจากการแต่งตั้งโดยที่ประชุมคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี	350 350	(87.5) (89.0)
14. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้ เมื่อพ้น 3 ปี นับแต่วันที่ถูกเพิกถอน	191 209	(19.7) (80.3)
15. ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ต้องเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2543	340 60	(85.0) (15.0)
16. ผู้ใดประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นผู้ทำบัญชี โดยมิได้เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี หรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี ต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ	282 118	(70.5) (29.5)
17. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีต้องดำเนินการตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนามาตรฐานการบัญชีทันที ในกรณีที่ปัญหา หรือมีความเสียหายเกิดขึ้น	295 105	(73.7) (26.3)
18. สมาชิกสามัญต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์และมีสัญชาติไทย	114 286	(28.5) (71.5)
19. นายกสภาวิชาชีพจะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้	161 239	(40.3) (59.7)
20. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับสภาวิชาชีพสามารถมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้จนกว่าจะมีการปฏิบัติตาม	272 128	(68.0) (32.0)
21. ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพได้ ต้องทำโฆษจรรยาบรรณมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี	66 334	(16.5) (83.5)
22. โฆษการประพฤติผิดจรรยาบรรณ ได้แก่ ตักเตือน ภาคทัณฑ์ พักใช้ และเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งให้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพ	299 101	(74.7) (25.3)
23. คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี มีอำนาจสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาวิชาชีพบัญชี	289 111	(72.3) (27.7)
24. นิติบุคคลใดประกอบกิจการที่เป็นการสอบบัญชี หรือด้านการทำบัญชี โดยไม่จดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชี ต้องระวางโทษปรับ	277 123	(69.2) (30.8)
25. นิติบุคคลซึ่งให้บริการด้านการสอบบัญชีหรือด้านการทำบัญชี ต้องจัดให้มีหลักประกันเพื่อประกันความผิดต่อบุคคลที่สาม	212 188	(53.0) (47.0)
26. ผู้มีสัญชาติของประเทศซึ่งยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยประกอบอาชีพสอบบัญชีในประเทศนั้น สามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกวิสามัญได้	212 188	(53.0) (47.0)
27. คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีจะต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านบัญชีและด้านกฎหมาย	327 73	(81.7) (18.3)

ข้อความ	ถูก	ผิด
28. ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร	337	(84.3)
	63	(15.7)
29. ประธานกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	82	(20.5)
	318	(79.5)
30. ผู้ใดลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี โดยมีได้เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	350	(87.5)
ต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ		(12.5)

ความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แสดงในตารางที่ 5 และ 6

ตารางที่ 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

(N = 400)

ระดับความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	-	-
ปานกลาง	100	25.0
สูง	300	75.0
รวม	400	100.0

ในส่วนของความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงหรือเห็นด้วยกับพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี และกรณีที่เป็นสมาชิกสามัญต้องไม่เคยจำคุกเนื่องจากระพฤติผิดจรรยาบรรณ และประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุด คือ สมาชิกสามัญต้องสำเร็จการศึกษาวิชาชีพบัญชีไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ การที่ผู้ทำบัญชีตามกฎหมายจะต้องเป็นสมาชิก หรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ต้องถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี

หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยภาพรวมความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ของกลุ่มตัวอย่าง (ทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 75 มีความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ในระดับสูง

ผลที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

สำหรับผลที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับผลที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ การมีพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ทำให้การประกอบวิชาชีพบัญชีมีมาตรฐาน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสามารถควบคุมได้ง่าย ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยน้อยที่สุด คือ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ช่วยควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชีไว้เพื่อคนไทยเท่านั้น

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีประสบปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะต้องมีค่าใช้จ่ายในการอบรมสัมมนา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างพบว่า การอบรมสัมมนาค่าใช้จ่ายสูงเกินไปในบางครั้ง เนื้อหาของการฝึกอบรมหรือการสัมมนาเป็นเรื่องที่เคยศึกษามาแล้วในระดับปริญญาตรี ดังนั้นจึงควร

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

จำนวน (ร้อยละ) (N = 100)

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย ระดับ
1. พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีคุณธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมความรู้และพัฒนามาตรฐานการประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีความก้าวหน้า	6 (1.5)	4 (1.0)	20 (5.0)	209 (52.2)	161 (39.8)	4.29 สูง
2. สภาวิชาชีพบัญชี มีหน้าที่รับขึ้นทะเบียนการประกอบวิชาชีพบัญชี ออกใบอนุญาต พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	4 (1.0)	8 (2.0)	36 (9.0)	229 (57.2)	123 (30.8)	4.15 สูง
3. สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดให้นิติบุคคลที่ให้บริการสอบบัญชีต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเท่านั้น เป็นผู้ที่มีอำนาจลงนามผูกพันการสอบบัญชี	1 (0.3)	17 (4.2)	50 (12.5)	222 (55.5)	110 (27.5)	4.06 สูง
4. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี	3 (0.8)	3 (0.8)	23 (5.7)	213 (53.2)	158 (39.5)	4.30 สูง
5. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมปีละ 1,000 บาท	16 (4.0)	48 (12.0)	78 (19.5)	180 (45.0)	84 (21.0)	3.70 สูง
6. พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้ทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยบัญชี ต้องเป็นสมาชิก หรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี	2 (0.5)	13 (3.3)	19 (4.7)	225 (56.2)	141 (35.3)	4.22 สูง
7. ผู้ทำบัญชีตามกฎหมายฯต้องเป็นสมาชิก หรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ต้องถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	19 (4.8)	83 (20.8)	96 (24.0)	147 (36.7)	55 (13.7)	3.34 ปานกลาง
8. ค่าบำรุงสมาชิกสามัญและวิไลย และค่าขึ้นทะเบียน เป็นผู้ทำบัญชีสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปีละ 500 บาท ต่ำกว่าปริญญาตรีปีละ 100 บาท	7 (1.8)	50 (12.5)	38 (9.5)	206 (51.5)	99 (24.7)	3.85 สูง
9. สมาชิกสามัญต้องอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ มีสัญชาติไทย	- (3.3)	13 (9.0)	36 (58.5)	234 (29.2)	117 (29.2)	4.14 สูง
10. สมาชิกสามัญต้องสำเร็จการศึกษาวิชาการบัญชี ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1 (0.3)	10 (2.5)	13 (3.3)	231 (57.7)	145 (36.2)	4.27 สูง

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
11. สมาชิกสามัญต้องไม่เคยจำคุกในคดีประพฤติผิดจรรยาบรรณ	1 (0.3)	6 (1.5)	30 (7.5)	197 (49.2)	166 (41.5)	4.30	สูง
12. คนต่างด้าวที่มีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้าไปประกอบอาชีพสอบบัญชีในประเทศนั้นได้ สามารถสมัครเป็นสมาชิกวิสามัญได้	16 (4.0)	46 (11.5)	105 (26.3)	165 (41.2)	68 (17.0)	3.56	ปานกลาง
13. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีหน้าที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อเนื่อง ถ้าไม่ปฏิบัติตาม สมาชิกวิชาชีพบัญชีจะมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้จนกว่าจะปฏิบัติตาม	5 (1.3)	37 (9.3)	47 (11.7)	225 (56.2)	86 (21.5)	3.88	สูง
14. ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร	2 (0.5)	14 (3.5)	20 (5.0)	243 (60.7)	121 (30.3)	4.17	สูง
15. ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ต้องมีความรู้ภาษาไทยพอที่จะทำบัญชีเป็นภาษาไทยได้	1 (0.3)	9 (2.3)	16 (4.0)	236 (59.1)	137 (34.3)	4.26	สูง
16. ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ต้องไม่เคยจำคุก เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี	1 (0.3)	32 (8.0)	74 (18.5)	191 (47.7)	102 (25.5)	3.90	สูง
17. สมาชิกสามัญไม่น้อยกว่า 100 คนสามารถเข้าชื่อเสนอร่างข้อบังคับต่อสภาวิชาชีพบัญชีได้	1 (0.3)	24 (6.0)	108 (27.0)	194 (48.5)	72 (18.0)	3.78	สูง
18. นายกสภาวิชาชีพบัญชี จะดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน	1 (0.3)	18 (4.5)	96 (24.0)	200 (50.0)	81 (20.2)	3.84	สูง
19. โทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณขั้นสุดท้าย คือลงโทษให้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี	2 (0.5)	29 (7.3)	61 (15.2)	206 (51.5)	102 (25.5)	3.94	สูง
20. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต แต่ยังไม่ทำการสอบบัญชี ต้องถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	4 (1.0)	23 (5.8)	88 (22.0)	191 (47.7)	94 (23.5)	3.87	สูง
21. สมาชิกสามัญสามารถมีมติว่าจะเนรเทศสมาชิกสามัญไม่น้อยกว่า 200 เสียง ซึ่งประธานและกรรมการวิชาชีพบัญชีแต่ละคนออกจากตำแหน่งได้ด้วยเหตุเป็นผู้ทำบัญชีเสื่อมเสีย	1 (0.3)	23 (5.8)	105 (26.3)	197 (49.2)	74 (18.4)	3.80	สูง
22. กรรมการวิชาชีพต้องเป็นสมาชิกสามัญ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับวิชาชีพรวมกันไม่น้อยกว่า 10 ปี ในวันเลือกตั้ง	3 (0.8)	28 (7.0)	103 (25.7)	200 (50.0)	66 (16.5)	3.75	สูง

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
23. สมาชิกสามัญเท่านั้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนมติในที่ประชุมใหญ่	5 (1.3)	46 (11.5)	67 (16.7)	186 (46.5)	96 (24.0)	3.86	สูง
24. ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการจรรยาบรรณต้องประกอบวิชาชีพบัญชีรวมกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี	- (4.3)	17 (15.5)	62 (55.0)	220 (25.2)	101 (11.6)	4.01	สูง
25. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ต้องมีการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทและประกอบวิชาชีพบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี	- (11.3)	45 (17.5)	70 (45.7)	189 (29.5)	103 (15.9)	3.86	สูง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.96	สูง

ลดค่าใช้จ่ายในการอบรมหรือกระตุ้นให้เจ้าของกิจการเห็นความสำคัญและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้กับผู้ทำบัญชี

นอกจากนั้นยังให้ความเห็นว่า การติดต่อกับสภาวิชาชีพบัญชีติดต่อยากไม่สะดวก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคำถามให้กระจ่างชัดเจน และการแจ้งข้อมูลข่าวสารล่าช้าไม่ทันกับเหตุการณ์ โดยรวมเห็นว่าสภาวิชาชีพบัญชียังขาดความพร้อมในการบริหารจัดการ ตลอดจนการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ยังทำให้ผู้ทำบัญชีบางส่วนต้องไปศึกษาต่อหรือศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่ค้างของกับวิชาชีพบัญชี ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนากnowledge ต่อเนื่องทางวิชาชีพทุกกรอบ 3 ปี และประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพเห็นว่าในปัจจุบันต้องไปเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง

วิชาชีพ ส่งผลกระทบต่อการทำงานและผลกระทบในด้านค่าใช้จ่าย

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะว่าในการอบรมสัมมนานั้นควรให้ความรู้ใหม่ๆ ด้านบัญชี ด้านภาษีอากรที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน โดยอบรมให้มากกว่าปีละครั้ง และแบ่งเป็นหลายๆ รอบ กระจายให้ทั่วถึง และลดค่าใช้จ่ายในการอบรม ซึ่งอาจเปลี่ยนสถานที่ที่มีค่าใช้จ่ายน้อยลง โดยอาจให้สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการอบรม ในส่วนของสภาวิชาชีพบัญชีควรให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมให้มีความพร้อม เพื่อจะได้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่สมาชิก รวมทั้งเปิดช่องทางในการสื่อสารให้สะดวกรวดเร็วกว่าที่เป็นอยู่ ควรพัฒนาใช้เว็บไซต์ (Website) เป็นแหล่งให้ข่าวสารข้อมูล โดยให้มีการติดต่อสะดวก ตอบข้อคำถามได้โดยตรง ซึ่งอาจจัดให้มีศูนย์รับเรื่องร้องเรียน (Call Center) นอกจากนี้ ควรมีวารสารรายเดือนหรือรายปักษ์ เพื่อให้สมาชิกได้รับข้อมูลที่ทันสมัยเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการมีพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เป็นการยกมาตรฐานวิชาชีพบัญชี และทำให้มีความกระตือรือร้นรอบคอบในการทำงานมากขึ้น

อภิปรายผล

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประเภทกิจการ กับตัวแปรตาม คือ ความรู้ และความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศและระดับการศึกษาที่ต่างกันมีระดับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบโดยวิธีการ LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท โดยปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุ รายได้ และประเภทกิจการที่ต่างกัน มีระดับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ไม่แตกต่างกัน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 พบว่า ไม่มีปัจจัยส่วนบุคคลในด้านใดที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 หรือปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ไม่แตกต่างกัน ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กับความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 นั้น พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องความรู้ ความคิดเห็น และผลที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกินกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 57.5) มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 อยู่ในระดับมาก แต่มีบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจหรือมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในข้อกำหนดต่างๆ เพราะมีบางประเด็นที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตอบผิดมากกว่าร้อยละ 80 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ภาควิชาวิชาชีพบัญชี ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ให้ผู้ที่อยู่ในงานการบัญชีเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง หรืออาจจะเป็นการประชาสัมพันธ์โดยผ่านทางสื่อต่างๆ อาทิ วารสารรายปักษ์ รายเดือน หรือผ่านทางเว็บไซต์ เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขอให้ความรู้เจ้าหน้าที่สภาวิชาชีพบัญชีให้สามารถให้ความรู้ความเข้าใจ ตอบคำถามให้ชัดเจนถูกต้องแก่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้วย นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาปรับปรุงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัย เพื่อให้สมาชิกหรือหน่วยงานสามารถติดต่อสื่อสารได้สะดวก และได้รับข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน ทันสมัย เชื่อถือได้

จากผลการศึกษาพบว่า การฝึกอบรม การจัดสัมมนาที่เป็นภาระของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่าย มีเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนกับที่เรียนรู้มาแล้ว ดังนั้นจึงเห็นว่าการจัดฝึกอบรมควรมีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน และเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทั้งด้านการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี โดยมีการฝึกอบรม สัมมนาให้กระจายตัวออกไปยังภูมิภาคต่างๆ เพื่อลดภาระด้านค่าใช้จ่ายและเวลา รวมทั้งให้สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดอบรมและสัมมนาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอหัวข้อ ดังนี้

1. การศึกษาระดับความพึงพอใจของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีที่มีต่อการบริหารจัดการ และการดำเนินงานของสภาวิชาชีพบัญชี
2. การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีแต่ละกลุ่มที่มีต่อการดำเนินงานของสภาวิชาชีพบัญชี พร้อมทั้งการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน
3. การศึกษาความพร้อมและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
4. การศึกษาติดตาม และประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
5. การศึกษาการยอมรับ และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ของสถานประกอบการต่างๆ
6. การศึกษาแนวทางการลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
7. การศึกษาความสัมพันธ์ผลของการนำพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ไปปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. **มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. **การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลเวอร์ชัน 7-10**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ แอนด์ เอส โฟโต้ สตูดิโอ, 2546.
- เกษรี ณรงค์เดช. **บทสัมภาษณ์พิเศษ เปิดใจนายกสภาวิชาชีพบัญชี ศ.เกษรี ณรงค์เดช. วารสารวิชาชีพบัญชี 1 (เมษายน 2543): 5-6.**
- คณีนิจ เสกสรรสุคติ. **ความคิดเห็นของประชาชนต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในสวนพฤกษชาติคลองจั่น กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- ชยามณี ทองเจริญ. **การศึกษาความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547**. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2547.
- ชวาล แพร่ตกุล. **เทคนิคการวัดผล**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- ชนิดา สุวรรณจุฑะ. **สถาบันบัญชีกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล ลักษณะวิชาการเศรษฐกิจ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2537-2538.
- ดวงพร ไตศุกุลวรรณ. **ความรับผิดชอบทางกฎหมายของผู้สอบบัญชีในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. **จุดหมายสำหรับการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร: แนวคิด และแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2523.

นพมาศ ชีวเวคิน. **จิตวิทยาสังคมกับชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ. สภาวิชาชีพ: บริหารและควบคุมตนเองอย่างไร. **วารสารวิชาชีพบัญชี** 1.1 (เมษายน 2548): 47-58.

_____. ลักษณะสำคัญของวิชาชีพบัญชี. **วารสารวิชาชีพบัญชี** 1. 2 (ตุลาคม 2548): 62-74.

นักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, สมาคม. **เอกสารประกอบการประชุมนักบัญชีทั่วประเทศครั้งที่ 16 “ปฏิรูปวิชาชีพบัญชี: เราพร้อมหรือยัง?”**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบุญศิริการพิมพ์ จำกัด, 2542.

_____. **รายงานประจำปี 2541-2542**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบุญศิริการพิมพ์ จำกัด, 2542.

พงษ์ไพบลีย์ ศิลาจรเวทย์. **ความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะ: ศึกษากรณีผู้มาชม**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.

พงษ์ลดา เพชรสะแก. **ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี**. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2542.

ไพศาล หวังพานิช. **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

พัฒนาธุรกิจการค้า, กรม. 31 ธันวาคม 2548. เข้าถึงได้จาก: <http://www.dbd.go.th>

มนตรี เต็มฤทธิรงค์. **ความคิดเห็นของนักบัญชีต่อโครงสร้างคณะกรรมการสภานักบัญชีตามร่าง พ.ร.บ. สภานักบัญชี**. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2541.

มณฑิรา วรพนพิพัฒน์. **เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักบัญชีและผู้ใช้งานการสอบเทียบ ภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย**. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2540.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. **คู่มือการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์, 2546.

ปฎิญา จันทรัตน์. **ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติงานรัฐวิสาหกิจต่อพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534: ศึกษาเฉพาะกรณีภา. ประสานนครหลวง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

ยุทธพงษ์ ผกามาศ. **ความคิดเห็นและความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. ศึกษากรณีโดยรอบศูนย์ศึกษารวมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดดง ไป่ก้อนเกล้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตร, 2546.

รจนา น้อยปัด. **ความคิดเห็นของนักบัญชีและผู้สอบบัญชีที่มีต่อมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 50 เรื่องการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน**. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2544.

ซดาพร ลิ่มเจริญ. **การบังคับใช้กฎหมายในสถานที่จำหน่ายอาหารตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535: กรณีศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร**. ศูนย์บริการกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2547

วิชาชีพบัญชี, สภา. **พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด, 2547.

_____. **ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี**. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

_____. เข้าถึงได้จาก: <http://www.fap.or.th> หรือ <http://www.icaat.or.th>

วิชัย เขียวชาญศิลป์. **การศึกษาความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543**. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2543.

วิชัย วงศ์ใหญ่. **พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่**. กรุงเทพมหานคร: การพิมพ์รุ่งเรือง, 2523.

เสาวลักษณ์ หนูสุวรรณ. **ทัศนคติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543.** การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

หอการค้าไทย, มหาวิทยาลัย. **คู่มือการจัดทำรายงานการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร : ศูนย์วิจัย ฝ่ายวางแผนพัฒนาและวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2542. (อัดสำเนา).

อรรรรณ เย็นใจ. **ความรู้และการปฏิบัติของประชาชนที่อาศัยบริเวณริมคลองกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในครัวเรือน: ศึกษากรณี...คลองโอ่งอ่าง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.

ภาษาอังกฤษ

- Best, J.W. **Research in Education.** New Jersey: Prentice Hall, Inc., 1977
- Bloom B.S. **Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning.** New York: Mc. Graw Hill Company, 1971.
- Cooper, Donald R. and S. Lindler, Pamela S. **Business Research Methods.** Singapore. Mc. Graw-Hill Higher Education, 2001.
- Engle, T.L. and Snellgrove. **Psychology: Its Principle and Application.** (4th ed). New York: Harcourt, Brace and World, Inc., 1969.
- Good, Carter Vinor. **Dictionary of Education.** New York: (Mc. Graw-Hill, 1945.
- Kolasa, J. L. **Introduction to Behavioral Science for Business.** New York: John Willy VS Sons Inc., 1969.
- Kolesnik, W.L. **Education Psychology in Industry.** Boston: Houghton Mifflin Company, 1970.
- Webster. **Webster's new Dictionary of the American Language.** New York: The World Publishing Company, 1988.

N/A